

Gálatas

Yu Pablo nhcui' cha'yu 'in jun nu ndi'in Galacia

¹ Nan' yu Pablo, si'ya cha' cuiya' 'in Jesucristo lo'o Stina Ndiose, ñi nu m'ni cha' mdyiqui'o can', ngua'an tñan ñi 'ñan tsa ycuin' cha' tsu'hue 'in ñi, lo' si'i si'yana jui nu ngulo ton 'ñan uta si'ya cha' cuiya' 'in nten chendyu. ² A cunta nchgaa la ña'an ta'a ndi'in hua re ngua'an tñan hua quityi re 'in um, cunda scaa se'en ndiyo' ti'in jun ta'a na se'en lyi'ya loo Galacia. ³ Cui' Stina Ndiose lo'o Ñi X'nan na Jesucristo taa ñi cha' tsu'hue nu chu'hui ni' cusya 'in um, lo' cu'ni ñi cha' tyi'in tsu'hue um, ⁴ ñi nu mdyaa 'in si'ya qui'ya nducui na, si'yana culo laa ñi 'in na loo cha' ngunan' nu nchca loo chendyu re, tsaña'an nu lca tiquee Stina Ndiose lo'o na, ⁵ cui' scati ñi ntsu'hui cha' cu'ni tnu na tsala xaa. Amen.

A ntsu'hui xca loo cha' nu tca culo laa 'in na

⁶ Ndyijyin ya' nduhue tin' ñi cha' ndla 'a mdo'o tso' um sii' Ndiose, ñi nu msi'ya 'in um si'ya cha' tsu'hue 'in Cristo, lo' nducui ncha'an um xca loo cha' nu ñan ti' um tca culo laa 'in um. ⁷ Si'i si'yana ntsu'hui xca loo cha', cui' ca nu si'yana jui xca tucui nu m'ni tinto 'in um, nchca ti' can' xitsa'an ña'an ntsu'hui cha' tyi'o laa nten si'ya Cristo. ⁸ A 'ni cha' siya' huare' uta angujle 'in Ndiose, cha' chcui' hua lo'o um xca loo cha' tsaña'an ntsu'hui cha' tyi'o laa um, una cha' a su'hua ña'an nguiaa na lo'o cha' nu ycu' hua lo'o um ti' culoo, tsaloo na caan ti yuhue' chon' hua. ⁹ Cui' tsaña'an nu cua' ycu' hua lo'o um ti' culoo, nhcuin' lo'o um

xiya': Cha' ntsu'hui xca tucui nu chcu' xca loo cha' tsaña'an ntsu'hui cha' tyi'o laa um, lo' cha' a su'hua ña'an nguiaa na lo'o cha' nu cua' ncuan xu'hue um, tsaloo na caan ti yuhue' chon' can'. ¹⁰ ¿Ta ñan ti' um si'yana nchca tin' quinu tsu'hue tiquee nten lo'on, uta si'yana quinu tsu'hue tiquee Ndiose lo'on? ¿Ta xque' ti' um si'yana 'in nten nducua quiloon? Cha' cuaña'an lca cusya 'ñan, a lcan guso 'in Cristo.

Tñan 'in Ndiose ngui'ni yu Pablo

¹¹ Ca cuiya' ti' um cha' re, 'un jun ta'a na, cha' tsu'hue 'in Cristo nu ycuin' lo'o um, a ljyaan na loo cha' tiyaa 'in nten chendyu, ¹² si'yana a m'ni cha'an cha' re ta si'yana jui nu ngulo'o 'ñan, cui' ca nu ycu' ca Jesucristo ngulo'o ñi 'ñan. ¹³ Si'yana cua' jlyo ti' um ña'an nten lcan ti' culoo xa ncua sca cha' ti 'ñan lo'o cha' nu ngui'ni cha'an ne' judio, lyee mducui ncha'an 'in jun nu cua' ndi'in cunta 'in Ndiose, lo' ncua tin' cujlyon 'in jun siya' ti. ¹⁴ Tsaña'an nguiaa cha' 'in ne' judio, lyee lati msñi cunta 'ñan lo'o cha' can' que nchgaa la ña'an yu ta'a m'ni cha'an, si'yana a ncua tin' quinan' ñi sca cha' nu cua' ntsu'hui 'in nten cula 'ñan. ¹⁵ Una Ndiose tsu'hue ntsu'hui tiquee ñi ngulohui ñi 'ñan xa nu ti' lyijyi tiyaan chendyu, ngulo ton ñi 'ñan si'ya cha' tsu'hue nu mdo'o tiquee ñi, ¹⁶ lo' m'ni ñi cha' si'yana chu'hui lyoon 'in Sñe' ñi, ña'an ca si'yana tsa ycuin' cha' tsu'hue 'in ñi lo'o ne' gentil. A mñichan' 'in xca tucui ña'an mdyisnan suun cha' re, ¹⁷ ñi a yi'an quichen Jerusalén se'en ndi'in yu ta'a mda'an Jesús, yu nu culo nducua la ycu' cha' tsu'hue 'in ñi que 'ñan nan', cui' ca nu yi'an se'en lca Arabia, la chon' nde'en mxitucuin nde quichen

Damasco. ¹⁸ Xa cua' mdijin snan yjan, xacan' yi'an quichen Jerusalén si'yana chu'hui lyoon 'in yu Tyo, can' nguinun lo'o yu tsa 'tñu tsaan. ¹⁹ Una a na'an nchгаа la ña'an ta'a mda'an Jesús, cui' ca nu scati Jacobo ta'a ngula Ñi X'nan na. ²⁰ Tsaña'an cha' nu ngua'an re, a tca cuiñi lyi'on 'in um tloo Ndiose. ²¹ Chon' nde'en can' yi'an se'en lyi'ya loo Siria lo'o Cilicia. ²² Ñi a nchca chu'hui lyoo jun 'ñan xacan', jun nu cua' ntsu'hui cha' 'in Cristo nu ndiyoy' ti'in scasca quichen se'en lyi'ya loo Judea. ²³ Tsaloo ti nen cha' nchcui' jun: Yu nu mducui ncha'an 'in na ti' culoo, cua' ñii nda'an ycu' yu cha' tsu'hue 'in Cristo, yu nu ncua ti' cu'ni tyii cha' re. ²⁴ Lo' m'ni tnu jun 'in Ndiose si'ya cha' nu yato'o 'ñan.

2

¹ Xa cua' mdijin tilcua yjan xiya' yi'an quichen Jerusalén, lo' yi'an lo'o yu Bernabé, a cunta lo'o yu Tito. ² Una yi'an si'ya cha' nu ngulyo scua la Ndiose lo'on, lo' ycuin' lo'o tsalca jun nu ndon loo la sca se'en ycu' ti jun, mtsan' 'in jun tsaña'an nchcuin' lo'o ne' gentil ña'an ntsu'hui cha' tyi'o laa na, si'yana a tsa quiñan 'an uta cua cha' ti m'nin tñan 'in Ndiose. ³ A cunta yu Tito nu ta'a nda'an, siya' lca yu sca ne' griego, una a mxicu'ni jun 'in yu si'yana ca circuncida 'in yu. ⁴ Yato'o lja hua ntsu'hui cunan tucua snan jun nu nda'an lo'o cha' cuiñi, si'yana xñi can' cunta ña'an ndi'in cha' 'in hua tsaña'an mdo'o laa hua si'ya Cristo Jesús, lo' ncua ti' can' xicu'ni 'in hua si'yana ti' tsa ncha'an hua cha' nu cua' ntsu'hui 'in. ⁵ Una ñi tsa chin' ti s'ni lo' a m'ni cunta hua 'in lo'o cha' nu ycu', si'yana nducua tloo hua tsa ncha'an um cha' nu ñi

'in Ndiose tsaña'an ntsu'hui cha' tyi'o la na. ⁶ Una tsalca jun nu ndon loo lati can', (lo' ñi a ndyuhue tin' cha' ta ntsu'hui tñan lyi'ya jun ti' culoo, si'yana scaña'an ti ngui'ni Ndiose 'tnan 'in nten chendyu), ñi sca cha' nu cui ti lo' a ngulo'o jun 'ñan. ⁷ Cui' ca nu ngu'ya jun cha' tiyaa si'yana Ndiose mxnu ñi cunta 'ñan chcuin' cha' tsu'hue 'in Cristo lo'o ne' gentil, tsaña'an nguinu cunta 'in yu Tyo chcu' yu lo'o ne' judio. ⁸ (Si'yana Ndiose nu ngulo ton 'in yu Tyo chcu' yu cha' tsu'hue 'in Cristo lo'o ne' judio, ticui' ñi ngulo ton ñi 'ñan chcuin' lo'o ne' gentil). ⁹ Xa ncuca cuiya' ti' jun si'yana Ndiose lca nu mdaa tñan re 'ñan, yu Jacobo, yu Tyo lo'o yu Xuhua, yu nu ndon loo la 'in jun, mdaa yu sca cuiya' 'in hua lo'o Bernabé si'yana sca cha' ti 'in hua cu'ni hua tñan lo'o yu, lo' huare' tsa ycu' la hua cha' tsu'hue 'in Cristo lo'o ne' gentil lo' cui' yu chcu' yu lo'o ne' judio.

¹⁰ Tsaloo ti cha' nu mxnu yu cunta 'in hua si'yana quia yu'hui ti' hua 'in nu ti'i ña'an chendyu 'in, lo'on cua' ntsu'hui cha' can' tiqueen, can' cha' msu'huan juesa m'nin 'in na.

Yu Pablo ngusun lo'o yu 'in yu Tyo

¹¹ Una xa yaa yu Tyo quichen Antioquía, tloo ndon yu tla cha' ycuin' lo'o yu si'yana si'i ña'an ngui'ni yu. ¹² Si'yana xa nu ti' lyijyi tiyaa tucua snan yu judio, cui' yu nu ngua'an tñan Jacobo, yu Tyo tsatlyu nchcu yu lo'o ne' gentil, una xa mdiyaa yu judio can' mxijyi'o ti' yu lo' a ycu 'a yu lo'o ne' gentil si'yana ntsen yu tloo ne' judio. ¹³ Cui' cuaña'an lo'o ne' judio nu ndi'in ca can', a ñi ndi'in cha' 'in ne', ncuca sca cha' ti 'in ne' lo'o yu Tyo, lo'

hasta lo'o yu Bernabé jui nu nguñi lyi'o 'in lo'o cha' can'. ¹⁴ Una xa na'an si'yana a ngui'ni ne' tsaña'an nguiaa cha' nu ngulo'o Cristo, xacan' ycuin' lo'o yu Tyo tloo ndi'in nchgaa jun can': Nu'huin lca sca ne' judio, una cua' ñii ngui'ni tsaña'an n'ni ne' gentil, lo' si'i ña'an n'ni ne' judio. ¿Ñi cha' nchca ti' xicu'ni 'in ne' gentil cu'ni ne' tsaña'an n'ni ne' judio? ¹⁵ Nare' lca na ne' judio ti' xa ngula na, lo' a lca na ne' gentil nu ngui'ni qui'ya, ¹⁶ jlyo tsu'hue ti' na si'yana a ndyijyin ña'an quinu luhui sca nten tloo Ndiose loo nu xu'hua se'en ne' cha' 'in lee, cui' ca nu la tsa qui'an ti' ne' 'in Jesucristo. Nare' cua' ya qui'an ti' na 'in Jesucristo se'en nu quinu luhui na si'ya ñi, lo' si'i si'yana xu'hua se'en na cha' 'in lee, si'yana —a tucui nu tca quinu luhui tloo Ndiose— loo nu xu'hua se'en cha' 'in lee. ¹⁷ Cha' nducua tloo na si'yana quinu luhui na tloo Ndiose si'ya Cristo, ña'an loo cha' lo'o na lca na nten qui'ya chendyu. ¿Lo' ta si'ya Cristo lca na nten qui'ya chendyu? Si'i na. ¹⁸ Cha' nan' xiya' chcui cha'an cha' 'in lee, sca cha' nu cua' mxnun ca'an chon', nducuin qui'ya xacan'. ¹⁹ Nan' si'ya cha' 'in lee cua' ngujuin lo'o cunta 'in na, ña'an ca si'yana tu'huin sca chendyu lo'o tso' nu 'in Ndiose. ²⁰ Nan' tsatlyu lo'o Cristo nga'an loo cusi, lo' si'i 'a cunta 'ñan ndu'huin chendyu, cui' ca nu lo'o cunta 'in Cristo, lo' chendyu nu ndu'huin cua' ñii, ndu'huin 'in na si'yana ndiya qui'an tin' 'in Sñe' Ndiose, ñi nu mña'an 'tnan ti' 'ñan lo' mdyaa 'in si'yan. ²¹ A nchca tin' culon tson' cha' tsu'hue 'in Ndiose, lo' cha' cua na tyi'o laa na loo nu xu'hua se'en na cha' 'in lee, cua cha' ti ngujui Cristo xacan'.

3

Loo nu tsa qui'an ti' na cuan xu'hue na 'in Espíritu

¹ ¿Ta chin' 'a cha' tiyaa 'in um, 'un ne' Galacia! ¿Ti nu m'ni tinto 'in um si'yana a ca ja'an um cha' nu ñi? Lo' na tloo um cua' jui nu ngulyo scua la cha' 'in Jesucristo tsaña'an nu ngua'an ñi loo cusi.

² Scati cha' nchca tin' cuñichan' 'in um: ¿Ta ntsu'hui Espíritu ni' cusya 'in um loo nu mxu'hua se'en um cha' 'in lee, uta si'yana ya qui'an ti' um cha' nu cua' ngune 'in um? ³ ¿Ta tiji 'a na um xacan'? Lo'o cha' cuiya' 'in Espíritu mdyisnan um cha' re, lo' cua' ñii ngui'ni tyii um lo'o cha' tiyaa 'in nten chendyu.

⁴ ¿Ta cua cha' ti mdijin um scasca loo cha' nu yaan 'in um? ¿Ta xtyi ti' xu'hue ti mdijin um cha' can'?

⁵ Ndiose, ñi nu ndaa Espíritu 'in um n'ni ñi cha' nu tnu lo'o um, ¿ta ngui'ni ñi cha' can' si'yana nxu'hua se'en um cha' 'in lee, uta si'yana ya qui'an ti' um cha' nu cua' ngune 'in um?

Cha' nu mdi'in tyaa Ndiose lo'o Abraham

⁶ Cui' cuaña'an Abraham —nguinu luhui yu tloo Ndiose loo nu ya qui'an ti' yu 'in ñi—. ⁷ Ca cuiya' ti' um si'yana tsalca nu ndiya qui'an ti' 'in Ndiose, can' nu lca sñe' Abraham. ⁸ Si'yana quityi 'in Ndiose cua' mxitucua loo na sca cha' si'yana ntsu'hui cha' xicuten ñi qui'ya 'in ne' gentil loo nu tsa qui'an ti' ne' 'in ñi, can' cha' ti' culoo cua' ycui' ñi cha' tsu'hue 'in ñi lo'o Abraham, lo' juin ñi: — Cui' si'ya nu'huin, can' cha' nchgaa nten chendyu ntsu'hui xu'hue ne'—. ⁹ Can' cha' tsalca nu ndiya qui'an ti' 'in Ndiose ngui'ni ca'an cha' tsu'hue 'in can' tsatlyu lo'o Abraham, cui' yu nu ya qui'an ti' 'in ñi. ¹⁰ Si'yana nchgaa nu nducua tloo tyi'o laa

loo nu xu'hua se'en cha' 'in lee, nde nso' tucua can' qui'ya chon', si'yana nchcui' quityi 'in Ndiose: — Nducua yuhue' chon' nchgaa nu a nxu'hua se'en cunda scaa cha' nu nguinu scua loo lee 'in Ndiose— . ¹¹ Can' cha' ñi sca tucui a tca quinu luhui tloo Ndiose loo nu xu'hua se'en cha' 'in lee, la ndi'in cha' re si'yana: —Nu quinu luhui tloo Ndiose, caja chendyu 'in loo nu tsa qui'an ti' 'in ñi—. ¹² Una tso' cha' nu 'in lee, si'i si'yana caja nu tsa qui'an ti' 'in Ndiose can' cha' tyi'o laa, cui' ca nu nchcui' na: — Nu xu'hua se'en cha' nu nchcui' lee, can' nu tyu'hui chendyu—. ¹³ Cristo cua' msu'hua lyiya' ñi nchgaa qui'ya 'in na lo' msi'yu co' ñi yuhue' nducua chon' na loo nu a mxu'hua se'en na cha' 'in lee, lo' ticuii' chon' ñi yaa yuhue' can', (si'yana nchcui' quityi 'in Ndiose: —Yuhue' nducua chon' nchgaa nu nchcan' tucui sii' yca—.) ¹⁴ Si'ya Cristo Jesús, can' cha' qui'ni ca'an 'in ne' gentil cha' tsu'hue nu mdaa Ndiose 'in Abraham, si'yana loo nu tsa qui'an ti' na 'in ñi, cuan xu'hue na 'in Espíritu nu cua' mdi'in tyaa ñi cha' lo'o na. ¹⁵ 'Un jun ta'a na, chcuin' sca cha' lo'o um tsaña'an nguiaa cha' 'in sca nten nu cua' m'ni cuiya' sca cha'. Siya' lca na cha' nu mdi'in tyaa nten chendyu, a tucui 'a nu tca cucha ti'in 'in na, uta caja nu tucua la cha' can'. ¹⁶ Una cua' ñii lo'o tso' 'in Ndiose, mdi'in tyaa ñi sca cha' lo'o Abraham, a cunta qui'ni ca'an cha' re 'in sñe' ta nten 'in yu. Una a nchcui' quityi can' ta si'ya cha' 'in nchgaa sñe' ta nten 'in yu, cui' ca nu nchcui' na cha' 'in scati sñe' ta nten 'in yu, can' nu lca Cristo. ¹⁷ Nde cha' nchcuin' lo'o um: Culo nducua la mdi'in tya tla Ndiose sca cha' lo'o Abraham, cui' cha' 'in Cristo, xa cua' mdijin jacua ciento

ntsu'hui cla tyi yjan, xacan' mducua suun cha' 'in lee, una si'i can' cha' yatii cha' nu cua' mdi'in tyaa ñi ti' culoo, uta msi'yu co' cha' 'in na. ¹⁸ Cha' cua na ljaan cha' tsu'hue can' lo'o tso' cha' 'in lee, a sca cunta ntsu'hui cha' nu cua' mdi'in tya Ndiose xacan', una mdaa ñi cha' tsu'hue can' 'in Abraham si'ya cha' nu cua' mdi'in tyaa ñi lo'o yu. Ñi cha' nguinu scua cha' 'in lee ¹⁹ Xacan' jan ñi, ¿Ñi cha' nguinu scua cha' 'in lee? Na mdya cula lo'o na si'ya qui'ya ngui'ni nten, tsaya' mdiyaa tsaan nu yaan sñe' nu 'in cha' tsu'hue can'. Angujle 'in Ndiose ycui' cha' 'in lee lo'o Moisé, lo' cui' yu mdijin yu suun can' lo'o nten. ²⁰ Una yu nu ndijin suun lo'o nten, cui' si'yana nchcui' yu cha' nu ycui' xca tucui, una Ndiose scati ñi ndi'in tya ñi sca cha'. ²¹ ¿Ta xque' ti' na si'yana lee can' a nhcua ta'a na lo'o cha' nu cua' mdi'in tya Ndiose? Si'i na. Si'yana cha' cua na tca tyi'o laa na si'ya cha' 'in lee, a s'ni quinu luhui na tloo Ndiose xacan'. ²² Quityi 'in Ndiose nchcui' la na si'yana nchgaa nten nducua yuhue' chon' ne' si'ya qui'ya 'in ne', una cua' mdi'in tyaa ñi cha' si'yana taa ñi cha' tsu'hue nu qui'ni ca'an 'in tsalca nu tsa qui'an ti' 'in Jesucristo. ²³ Xa nu ti' lyijyi caan cha' tsu'hue nu ntsu'hui cha' tsa qui'an ti' na, ntsu'hui nhcun na si'ya cha' 'in lee, can' nu msñi su'hua yaa' 'in na chcui lja nu ti' lyijyi ca chcan' loo cha' nu ntsu'hui cha' tsa qui'an ti' na. ²⁴ Nde cha' tsu'hue nu m'ni lee si'yana ya lo'o na 'in na sii' Cristo, ña'an ca si'yana quinu luhui na tloo Ndiose loo nu tsa qui'an ti' na 'in ñi. ²⁵ Lo' xa cua' mdiyaan cha' nu ntsu'hui cha' tsa qui'an ti' na, a 'ni 'a cha' ti' tsa lo'o lee can' 'in na. ²⁶ Nchgaa um cua'

lca um sñe' Ndiose loo nu ya qui'an ti' um 'in Cristo Jesús, ²⁷ si'yana nchгаа 'un nu cua' mducua tya lo'o cha' cuiya' 'in Cristo, sca cha' ti' 'in um lo'o ñi. ²⁸ Scaña'an ti ne' judio lo'o ne' gentil, scaña'an ti nu lca nguso nu msi'i ne' 'in lo'o nu ngui'ni tñan cha' 'in ti, cui' cuaña'an yu qui'yu lo'o ne' cuna'an, sca cha' ti 'in um nchгаа um lo'o Cristo Jesús. ²⁹ Cha' ndi'in um cunta 'in Cristo, cua' lca um ta nten 'in Abraham, lo' nchгаа cha' tsu'hue nu cua' mdi'in tyaa Ndiose lo'o yu cua' m'ni ca'an 'in um.

4

¹ Cha' nu nchcuin' lo'o um, sca yu lyo' ti nu ti' lyijyi chcuan cunta cha' tsu'hue 'in sti, su'hua ña'an ndi'in cha' 'in yu lo'o sca nguso, siya' lca yu x'nan nchгаа loo na. ² Una ntsu'hui nu nsñi cunta 'in yu tsatlyu lo'o tñan can', tsaya' tsa tucua tsaan xnu sti yu cunta tñan can' 'in yu. ³ Cui' cuaña'an mdi'in cha' 'in nare' xa ncuca suhue na, jui nu msñi su'hua yaa' 'in na lo' mducui ncha'an na scasca cha' nu nchca loo chendyu re. ⁴ Una ya tucua tsaan, Ndiose ngua'an tñan ñi 'in Sñe' ñi nu ngula 'in sca ne' cuna'an lja nu ndi'in cha' 'in lee, ⁵ si'yana culo laa ñi 'in nchгаа nu nsñi su'hua yaa' lee can' 'in, a cunta si'yana xisñe' ñi 'in na. ⁶ Lo' si'yana cua' lca um sñe' Ndiose, ngua'an tñan ñi Espíritu 'in Sñe' ñi nu chu'hui ni' cusya 'in um, lo' nchcui': ¡Abba, 'un lca um Sti hua! ⁷ Can' cha' a lca 'a um sca nguso ti, cui' ca nu lca um sñe' ñi, lo' cha' lca um sñe' Ndiose, cui' cha' tsu'hue 'in ñi qui'ni ca'an 'in um si'ya Cristo.

A xitucui 'a na xiya' loo cha' 'in lee

8 Nu cha' ñi si'yana nu ncua ti' culoo a yu'hui lyoo um 'in Ndiose, ncua ja'an um 'in scasca jo'o nu a lca Ndiose. 9 Una cua' ñii ndyu'hui lyoo um 'in Ndiose, uta tsu'hue la cunen lo'o um si'yana Ndiose cua' ndyu'hui lyoo ñi 'in um, ¿ña'an ta nchca ti' um xitucui um xiya' chcui ncha'an um scasca cha' nu a tca ta yaa' 'in um, ñi a tca cu'ni cha'an can' cusya 'in um, lo' nde taa um ya' culo can' tñan 'in um xiya'? 10 'Un ti' nxu'hua se'en um tsaan nu n'ni tnu ne' judio, lo'o coo' lo'o yjan, lo' cua' lca ti xaa nu n'ni ti um 'in um. 11 Nsu'huan cha' tiqueen lo'o um, ¿ta cua cha' ti m'nin tñan si'ya um? 12 'Un jun ta'a na, jñan cha' tsu'hue 'in um, tyaa um ya' cu'ni cha'an um 'ñan si'yana lo'on nan' sca cha' ti 'ñan lo'o um, lo' ñi a sca ti'i ta cua' m'ni um lo'on. 13 Cua' jlyo ti' um si'ya quicha nu ncua ti'in, yato'o ycuin' cha' tsu'hue 'in Cristo lo'o um ti' culoo. 14 Ñi a mna'an ti'i um lo' ñi a mscuan tloo um 'ñan si'ya quicha nu ntsu'hui 'ñan, cui' ca nu ncuan xu'hue um 'ñan tsaña'an nchca ti' sca angujle 'in Ndiose, uta tsaña'an Cristo Jesús. 15 Cua' ñii, ¿la ncua cha' tsu'hue ntsu'hui tiquee can' 'in um? Nan' ndiya yu'hui tin' si'yana hasta quiloo um ncua ti' um culo um lo' taa um 'ñan. 16 ¿Ta nde mchca ta'a cusuun na si'yana ycuin' lo'o um cha' nu ñi? 17 Nten cua, lyee ntsu'hui yuhue ti' ne' 'in um, una si'i si'yana ca nu tsu'hue 'in um, cui' ca nu nchca ti' ne' culo tso' ne' 'in um sii' hua lo' tsato'o chu'hui yuhue ti' um 'in ne'. 18 Tsu'hue cha' cua na nchgaa xaa su'hua yuhue ti' um 'in nchgaa tucui, una lo'o sca cha' tiyaa nu luhui, lo' si'i tsalja ndi'in tin lo'o um. 19 Sñen', cua' xiya' ndijin nu ti'i si'ya um tsaña'an nu ti'i ndyijyin sca ne' cuna'an

nu ndiyaan sñe' chendyu, lo' tijin cha' re tsaya' nu quinu scua tla cha' 'in Cristo ni' cusya 'in um. ²⁰ Lyee 'a lca tiqueen ña'an ta'a na lo'o um, lo' quia nan ña'an nu chcuin' lo'o um, si'yana tsaña'an nu ngui'ni um a jlyo 'a tin' ña'an ti' quiñan tin'.

Cha' 'in Sara lo'o Agar

²¹ Quitsa' um 'ñan, 'un nu ti' nchca ti' xu'hua se'en cha' 'in lee, ¿Ta na a nchca ca cuiya' ti' um ña'an nchcui' na? ²² Nchcui' na si'yana Abraham mdi'in tucua sñe', sca can' sñe' yu lo'o ne' cuna'an nguso 'in yu, lo' xca can' lca sñe' yu lo'o cuilyi'o yu. ²³ Sñe' yu lo'o ne' cuna'an nguso can' mdi'in lo'o cunta 'in ti yu, una xca can' mdi'in lo'o cha' cuiya' 'in Ndiose, cui' tsaña'an cha' nu cua' mdi'in tyaa ñi lo'o yu. ²⁴ Qui'an 'a cha' tca qui'ya na cunta lo'o cha' re. Chcuua ne' cuna'an can' lca na tucua cha' nu mdi'in tyaa Ndiose. Sca cha' can' mdi'in tyaa ñi lca qui'ya Sinai, lo' nu chcui ncha'an cha' can' xñi su'hua yaa' na 'in, can' nu lca Agar. ²⁵ Si'yana Agar can' lca na qui'ya Sinai nu nducua se'en lca Arabia, sca cha' ti 'in can' lo'o cha' nu ti' ntsu'hui 'in ne' Jerusalén, lo' tsatlyu nxñi su'hua yaa' cha' can' 'in lo'o sñe'. ²⁶ Una ycui' ca Jerusalén nu ndi'in la ni' cuaan, a lo'o can' caja nu xñi su'hua yaa' 'in, can' nu lca jyi'an nchgaa nare'. ²⁷ Si'yana nchcui' quityi 'in Ndiose: ¡—Ca tsu'hue chu'hui tiquee nu'huin ne' cuna'an nu a nchca siya' tyi'in sñe'! ¡Cueen xi'ya styi nu'huin nu a jlyo ti' ña'an nu ti'i ndiyaan sñe' ne' chendyu! Si'yana qui'an la sñe' ne' cuna'an nu jui nu mscuan tloo 'in, que 'in nu yten yu'hui ti lo'o cuilyi'o can'—. ²⁸ Can' cha' 'un jun ta'a na, nare' lca na tsaña'an nchca ti' Isaac, sñe' nu cua' m'ni ca'an

cha' tsu'hue can' 'in. ²⁹ Una yato'o sñe' nu mdi'in lo'o juesa 'in nten chendyu mna'an ti'i 'in sñe' nu mdi'in lo'o cha' cuiya' 'in Espíritu, cui' cuaña'an cua' ñii. ³⁰ ¿Una ña'an ta nchcui' quityi 'in Ndiose? — Culo tso' 'in ne' cuna'an nguso can' lo'o sñe' ne', si'yana a ntsu'hui cha' qui'ni ca'an 'in can' lo'o cha' tsu'hue nu cua' m'ni ca'an 'in sñen' nan'—. ³¹ Can' cha' 'un jun ta'a na, qui'ya na cunta si'yana a lca na sñe' ne' cuna'an nguso can', cui' ca nu lca na sñe' ne' cuna'an nu ndi'in ca cuilyi'o.

5

A tyi'o tso' na sii' Cristo

¹ Can' cha' tla tyun um loo cha' tsu'hue nu cua' jui 'in na si'ya Cristo tsaña'an ndlo laa ñi 'in na, a taa um ya' ti' caja nu so' tucua yu'hua chon' um, lo' tsato'o xiya' xñi su'hua yaa' lee can' 'in um. ² Ña'an jan ñi, nan' yu Pablo chcuin' sca cha' lo'o um: Cha' na ti' ca circuncida 'in um, a nducua tloo um 'in Cristo xacan'. ³ Xiya' xitucuin chcuin' lo'o um cha' re: Nchgaa yu qui'yu nu ti' nchca ti' ca circuncida 'in, 'ni cha' xu'hua se'en nchgaa la ña'an cha' nu nchcui' lee. ⁴ Nchgaa nu nchca ti' quinu luhui tloo Ndiose loo nu xu'hua se'en cha' 'in lee, cua' msi'yu co' can' cha' 'in lo'o Cristo, lo' mducua tijyo' sii' cha' tsu'hue 'in ñi. ⁵ Una cunta 'in nare' nducua tloo na quinu luhui na tloo Ndiose si'ya Espíritu 'in ñi loo nu ndiya qui'an ti' na. ⁶ Si'yana tsaña'an nguiaa cha' 'in na lo'o Cristo Jesús, scaña'an ti nu cua' ncuca circuncida 'in lo'o nu a nchca ca na 'in, una nde cha' nu ntsu'hui lyoo tloo Ndiose, cui' cha' tsu'hue nu ndyi'o tiquee na loo nu ndiya qui'an ti' na 'in ñi. ⁷ Tsu'hue 'a tsaña'an nu ljyaan um, ¿una ti nu

mducui ndijin si'yana a xu'hua se'en 'a um cha' nu ñi? ⁸ Cha' nu mducui ndijin can' a lyyaan na tso' 'in Ndiose, ñi nu msi'ya 'in um. ⁹ Si'yana lo'o tsa chin' suun jaslya tca xitiyaa' na ña'aan scuan jaslya can'. ¹⁰ Nan' nducua tloon si'yana sca loo ti cha' chu'hui tiquee na si'ya Ñi X'nan na, una nu ngui'ni tinto 'in um, a 'ni cha' siya' ñi tu' tucui, tsaloo na caan ti yuhue' chon'. ¹¹ Un jun ta'a na, cha' nan' ti' chcuin' si'yana 'ni cha' ca circuncida 'in nten, ¿Ñi cha' ti' ndijin nu ti'i si'ya ne' judio cha' na can'? Cha' cua na ti' nchcuin' cha' re a ca ti'i ti' ne' xa nu quine 'in ne' cha' 'in Cristo ña'an ngujui ñi loo cusi. ¹² Una yu nu nda'an y'ni tinto 'in um lo'o cha' can', jtsu'hue lati cha' cua na xi'yu na 'in yu siya' ti! ¹³ Si'yana 'un jun ta'a na, Ndiose msi'ya ñi 'in um si'yana tyi'o laa um, una si'i can' cha' ti' tsa quiñan um cu'ni um cha' ngunan', cui' ca nu scasca um ta yaa' ta'a um lo'o nu chcuí lca tiquee um. ¹⁴ Lo'o scati cha' re qui'ya na cha' tiyaa ña'an ntsu'hui cha' xu'hua se'en na ña'aan cha' 'in lee: —Ña'an 'tnan ti' um 'in ta'a nten um tsaña'an n'ni um lo'o um ticui' um—. ¹⁵ Una cha' ndi'in suun um lo' ndi'in ycu ta'a um scasca um, chen nchcuí jlyo um nchgaa um.

Cha' ngunan' nchcuí ndijin loo Espíritu

¹⁶ Can' cha' chcuin' lo'o um: Tyu'hui um sca chendyu tsaña'an nu ndlo Espíritu tñan, lo' a tsato'o cu'ni um cha' ngunan' nu ndyi'o tiquee um. ¹⁷ Si'yana cha' nu ndyi'o tiquee na nchcuí ndijin na loo cha' nu 'in Espíritu, cui' cuaña'an Espíritu nchcuí ndijin can' loo cha' nu ndyi'o tiquee na, lo' chcuaa can' a nchcua ta'a cha' 'in, can' cha' a ndyijyi ña'an cu'ni um cha' tsu'hue nu nchca ti' um.

18 Una cha' taa um ya' culo Espíritu tñan 'in um, a ntsu'hui 'a um tuyaa' lee xacan'. 19 Si'yana nchca chcan' loo cha' ngunan' nu ndyi'o tiquee ne': Cha' nu nguiten yu'hui ne' lo'o cuilyi'o nten uta lo'o ne' ycui' ti, cha' tiyaa ngunan', cha' nu a ndii ti' ne' cha' jyi'o, 20 cha' nu n'ni tnu ne' jo'o, cha' nu n'ni bta'a ne', cha' nu nsu'hua ne' cha' nsin' ti' tiquee ne', cha' cusuun, cha' xlya, cha' nu nchcuen tique' ne', cha' nu nxisuun ta'a ne', cha' nu nsu'hue ta'a ne', cha' nu nducuan qui ta'a ne', 21 cha' njñan ti', cha' ndujui ta'a ne', cha' nchca cu'hui ne', cha' nducun' nu n'ni ne' xa n'ni ne' ta'a, a cunta lo'o scasca la cha' ngunan' nu ndyi'o tiquee ne'. Cui' cha' re lca nu nsu'huan tiyaan 'in um, tsaña'an nu cua' nen lo'o um ti' culoo, nu ngui'ni cha' re a ntsu'hui cha' sten can' se'en ndlo Ndiose tñan. 22 Una ndeña'an nchca chcan' loo tñan nu ngui'ni Espíritu: Cha' tsu'hue nu ndyi'o tiquee na, cha' tsu'hue ntsu'hui tiquee na, cha' tsu'hue ndi'in na, cha' ntsu'hui cha' tlyu ti' 'in na, cha' tsu'hue nguiaa cha' 'in na, cha' n'ni na tñan tsu'hue, cha' ñi ndi'in cha' 'in na, 23 cha' suun ña'an nguiaa cha' 'in na, a cunta cha' nxñi na cunta 'in na. Nchgaa cha' re a la ndlo qui'ya lee 'in nu ngui'ni cuaña'an. 24 Una nchgaa nu cua' ndi'in cunta 'in Cristo cua' mji'in ca'an can' 'in loo cusi lo'o nchgaa cha' ngunan' nu ndyi'o tiquee lo'o cha' nu nchcui ti'. 25 Cha' ndu'hui na chendyu lo'o cha' cuiya' 'in Espíritu, cui' cuaña'an taa na ya' culo ñi tñan 'in na. 26 A nchca cha' cu'ni siye' na, ta taa na cha' nsin' ti' 'in ta'a na, lo' ñi a cu'ni jñan ti' na scasca na.

6

1'Un jun ta'a na, cha' nde'en nu mdyu loo qui'ya,

lo' tsalca 'un nu tla ndon si'ya Espíritu 'in Ndiose, lo'o suun ña'an chcuí' um lo'o can' si'yana xiton xiya', una xñi um cunta 'in um ña'an tu' lo'o um tyu um loo qui'ya. ² Ta yaa' ta'a um lo'o cha' nu ndijin um, lo' cuaña'an tucua um tñan cha' nu ndlo Cristo tñan. ³ Si'yana cha' ntsu'hui nu xque' ti' cuaan la ndi'in cha' 'in, lo' a sca tucui lca, can' nu ñilyi'o 'in ticuii'. ⁴ Cunda scaa na ca cuiya' ti' na cha' cui' ña'an ngui'ni na, la xacan' ca tsu'hue chu'hui tiquee na si'ya tñan tsu'hue nu ngui'ni na, lo' si'i si'ya tñan 'in xca tucui, ⁵ si'yana cunda scaa na ntsu'hui cha' tyi'o lo'o na cha' nu ngui'ni na. ⁶ A cunta nu ngui'ni cha'an cha' 'in Ndiose, nga'an cha' ta yaa' can' 'in nu ndlo'o 'in lo'o na nu cunajo'o 'in. ⁷ A cuñilyi'o um 'in um ticuii' um, si'yana Ndiose a caja nu cuiñi lyi'o 'in ñi: Nchгаа na nu ntya na, ticui' cha' can' xo' na. ⁸ Si'yana nu ntsu'hui yuhue ti' 'in lo'o tso' cha' 'in cunan', tsato'o chcuan can' cha' ndyija, una nu ntsu'hui yuhue ti' 'in lo'o tso' cha' 'in Espíritu, cui' si'ya Espíritu chcuan can' chendyu nu a tsatii 'a. ⁹ Can' cha' a ca ndaja ti' na cu'ni na tsu'hue, si'yana tiyaa xaa qui'ni ca'an cha' tsu'hue can' 'in na, cha' a cu'ni na'an ti' na lo'o cha' re. ¹⁰ Can' cha' lja nu ti' ndyijyi xaa, cu'ni na tsu'hue lo'o nchгаа tucui, una nde lyee lati lo'o ta'a ndiya qui'an ti' na.

Msu'hua loo yu Pablo cha' nu ngujui Cristo loo cusi

¹¹ Ña'an um jan ñi, tsala ña'an tnu letra nda'an cua' ñii. ¹² Nchгаа nu xicu'ni 'in um si'yana ca circuncida 'in um, can' nu nchca ti' quinu tsu'hue lo'o ta'a nten, tsaloo si'yana a nchca ti' can' tyijyin

nu ti'i si'ya cha' 'in Cristo, ñi nu ngujui loo cusi. ¹³ Si'yana ñi yu nu ncuca circuncida 'in a nxu'hua se'en yu cha' 'in lee, una nchca ti' yu si'yana ca circuncida 'in um, se'en nu cu'ni siye' yu si'ya cha' 'in um. ¹⁴ Una cha' nu 'ñan tijyo' nchca cha' siye' can', tsaloo ti nducua quiloon si'yana ngujui Ñi X'nan na Jesucristo loo cusi, can' cha' n'nin cunta si'yana cua' ngujuin lo'o tso' cha' nu nchca loo chendyu, lo' ñi a ndlo 'a na tñan 'ñan. ¹⁵ Si'yana tso' cha' 'in Cristo Jesús, a sca ntsu'hui lyoo cha' nu nchca circuncida 'in nten uta cha' a ncuca na, cui' ca nu si'yana ca na sca nten nu cui ti 'in ñi. ¹⁶ Nchgaa nu nguia ncha'an cha' re, tsu'hue ti tyi'in can', lo' Ndiose ña'an 'tnan ti' ñi 'in tsatlyu lo'o ne' Israel nu cua' ndi'in cunta 'in ñi. ¹⁷ Can' cha' cua' ñii chcuí nu nguiaa nde loo re, a nchca tin' caja nu chcuí tyijyin lo'on si'ya cha' re, si'yana cua' lyi'yan scasca cuiya' si'ya cha' 'in Ñi X'nan na Jesús.

Yu Pablo msla' ta'a yu lo'o jun ta'a na

¹⁸ 'Un jun ta'a na, cui' cha' tsu'hue 'in Ñi X'nan na Jesucristo quinu yu'hui ni' cusya 'in um. Amen.

El Nuevo Testamento New Testament in Chatino, Nopala

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Nopala Chatino (Chatino, Nopala)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2013, David Niel Nellis, All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

Printed book ISBN 968310150X

The New Testament

in Chatino, Nopala

© 2013, David Niel Nellis, All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-03-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

7aec2f8f-e534-559d-8dcc-b8b15d5a08dc